

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **27 Kasım 2025**

Sayı: **15283**

37023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 26.11.2025

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa, nüfus artışı, yoğun göç hareketleri ve mevcut yargısal kapasitenin ilin gerçek ihtiyacını karşılayamaması nedeniyle uzun süredir ciddi adalet sorunları yaşamaktadır. Savcı ve hâkim başına düşen aşırı dosya yükü, adli uzman kadrolarındaki eksiklikler, ceza infaz kurumlarının kapasite üstü çalışması, adli tıp birimlerinin yetersizliği, nöbetçi noter ve tercüman hizmetlerinin sınırlı olması ile UYAP ve dijital altyapıdaki teknik aksaklıklar; adalet hizmetlerinin etkin, hızlı ve erişilebilir biçimde sunulmasını engellemektedir.

Adliyelerin farklı binalara dağılmış olması, duruşma salonlarının fiziki olarak yetersizliği, engelli erişimine uygun olmayan alanlar ile CMK'nın 153. maddesine rağmen avukatların dosya inceleme haklarının zaman zaman fiilen engellenmesi hem yargılamanın sağlıklı yürütülmesini hem de yurttaşların adalete erişimini olumsuz etkilemektedir. Şanlıurfa gibi nüfusu ve iş yükü hızla artan bir şehirde gerekli yargısal, fiziki ve personel altyapısının zamanında güçlendirilmemiş olması, vatandaşların temel hak ve özgürlüklerinden etkin şekilde yararlanmasını zayıflatmaktadır.

Anayasa'nın 10. maddesi uyarınca devlet, tüm yurttaşlara eşit ve adil bir kamu hizmeti sunmakla yükümlüdür. 36. madde, herkesin hak arama hürriyeti ve adil yargılanma hakkı güvencesi altındadır. 141. madde, davaların "mümkün olan süratle sonuçlandırılmasını" yargının görevi olarak hükme bağlamaktadır. 17. ve 40. maddeler, bireylerin maddi-manevi varlığının korunması ve hak ihlallerine karşı etkili başvuru yollarının sağlanması yükümlülüğünü devlete yüklemektedir.

Bu anayasal hükümler uyarınca, devletin adalet hizmetlerini makul sürede, erişilebilir, insan haklarına uygun, nitelikli ve bütüncül şekilde sunması bir tercih değil, zorunluluktur. Yargı teşkilatının güçlendirilmesi, uzman kadroların istihdamı, fiziki kapasitenin artırılması, dijital altyapının iyileştirilmesi ve avukatların mesleki haklarının güvence altına alınması; kamu hizmeti gereği derhâl yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerdir.

Bu kapsamda aşağıda, devletin ilgili anayasal ve yasal sorumluluklarını doğrudan düzenleyen maddeler sıralanmıştır:

- **Anayasa m.10 – Eşitlik İlkesi:** Devlet, "kadın ve erkek eşitliğini sağlamak" dâhil olmak üzere kamu hizmetlerinde eşitliği sağlamakla yükümlüdür.
- **Anayasa m.36 – Hak Arama Hürriyeti:** Herkes, "adil yargılanma hakkına" sahiptir.

- **Anayasa m.141 – Makul Sürede Yargılama:** “Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması yargının görevidir.”
- **Anayasa m.17 – Maddi ve Manevi Varlığın Korunması:** Devlet, herkesin “maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme” yükümlülüğünü taşır.
- **Anayasa m.40 – Hakların Korunması:** Devlet, hak ihlallerine karşı “etkili başvuru yollarını” sağlamakla yükümlüdür.
- **Anayasa m.41 – Çocukların ve Kadınların Korunması:** Devlet, aileyi ve özellikle çocuklar ile kadınların korunması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.
- **CMK m.153 – Dosya İnceleme Hakkı:** Müdafinin dosyayı inceleme ve örnek alma yetkisi esastır; keyfî şekilde kısıtlanamaz.
- **CMK m.147 ve 150 – Adli Yardım ve Müdafî Görevi:** Devlet, adli yardım mekanizmalarının etkin işlemlerini sağlamakla ve zorunlu hâllerde müdafî görevlendirmekle yükümlüdür.

Bu bağlamda:

1. Şanlıurfa’da savcı ve hâkim başına düşen dosya sayısı Türkiye ortalamasının üzerindeyken il merkezine yeni savcı ve hâkim kadrosu atanması için bir takvim oluşturulmuş mudur?
2. Makul sürede yargılama ilkesinin sağlanması için il merkezinde yeni mahkeme kurulması veya mevcut dairelerin artırılması yönünde bir çalışmanız var mıdır?
3. Şanlıurfa’da adli tıp uzmanı, psikolog, pedagog ve sosyal hizmet uzmanı eksikliği nasıl giderilecektir? Bu kadrolar için yeni atama planı var mıdır?
4. Ceza infaz kurumlarının kapasite üstü çalışması nedeniyle yaşanan sorunların giderilmesi için il merkezine yeni cezaevi yapımı planlanmakta mıdır?
5. ŞÖNİM ve aile mahkemelerinde iş yükünü hafifletmek için ek uzman/psikolog görevlendirmesi yapılacak mıdır?
6. CMK ve adli yardım ödeneklerinin yetersizliği nedeniyle yaşanan gecikmeleri ortadan kaldırmak amacıyla 2025 bütçesinde bir artış planlanmakta mıdır?
7. Arapça ve Kürtçe tercüman eksikliği nedeniyle duruşmaların aksaması karşısında il merkezine sabit tercüman kadrosu tahsis edecek misiniz?
8. Çocuk istismarı, organize suçlar ve kadına yönelik şiddet konusunda uzman kolluk birimlerinin güçlendirilmesi için bir planınız var mı?
9. Şanlıurfa Adli Tıp Şube Müdürlüğü’nün ‘Adli Tıp Grup Başkanlığı’ seviyesine çıkarılması için çalışma başlatılmış mıdır? Takvim nedir?
10. İl merkezindeki adliye binalarında engelli erişimine uygun olmayan alanların düzenlenmesi için hangi adımlar atılacaktır?

11. Şanlıurfa Adliyelerinin hukuk, ceza ve icra birimlerinin farklı binalarda bulunması nedeniyle yaşanan dağınıklığı gidermek amacıyla tek çatı altında yeni bir Adalet Sarayı projesi planlanmakta mıdır?

12. Duruşma salonlarının küçük ve yetersiz olması nedeniyle aleniyet ilkesinin ihlal edildiği iddialarına yönelik çözüm planınız nedir?

13. Şanlıurfa'da ne Adli Bölge Adliye Mahkemesi ne de Bölge İdare Mahkemesi bulunurken, ilimize istinaf mahkemesi kurulması yönünde bir takvim belirlenmiş midir?

14. UYAP sisteminin sık sık çökmesi ve işlemlerin sisteme geç düşmesi nedeniyle adli işlemlerin yavaşlaması karşısında dijital altyapı güçlendirmesi yapılacak mıdır?

15. CMK 153'e rağmen avukatların vekâletname ibraz etmeksizin dosya inceleme hakkının engellenmesi hakkında Bakanlığınız herhangi bir idari soruşturma başlatmış mıdır?